

Taulukko 1

KOTTALOUDEEN ARVIOINNIN TAVOITTEET	Arvioinnin kohteet	5	6-7	8	9-10
Käytännön toimintataidot					
T1 ohjata oppilasta suunnittelemaan, organisoimaan ja arvioimaan työtä ja toimintaa	Tavoitteiden asettaminen, työn toteutus ja oppimisan oppimisen taidot	Oppilas asettaa matalat ja tyhjät tavoitteet, joiden saavuttaminen on satunnaisista. Oppilasta on vaikea muuttaa toimintansa saamansa palautteen perusteella.	Oppilas asettaa tavoitteita työskentelyyn ja työskentelee niiden saavuttamiseksi. Oppilas tunnistaa omaa osaamistaan erityisesti opettajan antaman palautteen ja vertaisarvioinnin perusteella.	Oppilas asettaa tavoitteita toimintatavoitteiksi ja työskentelee niiden saavuttamiseksi. Oppilas arvioi itse tavoitteiden saavuttamista ja omaa työskentelyään. Oppilas tunnistaa omaa työskentelyään itsearviointiin. Opettajan antaman palautteen ja vertaisarviointin perusteella.	Oppilas asettaa tavoitteita ja työskentelee omatoimisesti niiden saavuttamiseksi. Oppilas osaa arvioida monipuolisesti tavoitteiden saavuttamista ja omaa työskentelyään. Oppilas kuulee omaa osaamistaan opettajan antaman palautteen, itsearviointin ja
T2 ohjata oppilasta harjoittelemaan kotitalouden hallinnassa tarvittavia kädentaitoja ja sekä kannustaa luovuuteen ja esteettikään	Kädentaidot ja esteettikään	Oppilas suorittaa työtehtäviä tuettuna, mekaanisesti annettun mallin mukaan. Oppimistehtävien teko on työstä ja oppilas suoriutuu niistä vaihtelevasti.	Oppilas osaa käyttää sopivia työtapoja yksittäisissä kotitalouden oppimistehtävissä ja tietää, että esteettikään on merkittävää.	Oppilas osaa käyttää tavallisia työvälineitä ja työvälineitä Ruuan valmistuksessa ja leivonnassa sekä suunnitella liittyvien perustehtävien toteuttamisessa ja ottaa huomioon esteettiset näkökulmat.	Oppilas osaa käyttää tarkoituksenmukaisia työvälineitä ja soveltaa kädentaitojaan eri sisältöalueilla. Oppilas osaa perustella toteutukseen liittyviä esteettisiä valintoja ja osoittaa luovuuttaan oppitunneilla.
T3 ohjata ja rohkaista oppilasta valitsemaan ja käyttämään hyviä voimavaroja edistävistä ja kestävän kulutuksen mukaisesti materiaaleja, työvälineitä, laitteita	Kulutustaitojen sekä voimavarojen käyttö	Oppilas käyttää annettuja materiaaleja ja teknologiaa, mutta hänen on vaikea tehdä järkeviä valintoja itsenäisesti.	Oppilas käyttää annettuja materiaaleja ja teknologiaa kotitalouden toiminnassaan sekä antaa joltakin esimerkkejä valintojen osalta terveyden ja kestävyden kannalta.	Oppilas valitsee ja käyttää taloudellisesti materiaaleja ja teknologiaa kotitalouden toiminnassaan sekä pohdii valintojen terveyden ja kestävyden kannalta.	Oppilas valitsee ja käyttää taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti materiaaleja ja teknologiaa kotitalouden toiminnassaan, sekä perustelee valintoja terveyden ja kestävyden kannalta.
T4 ohjata oppilasta suunnittelemaan ajankäyttöön ja työn etenemistä sekä ylläpitämään järjestystä oppimistehtävien aikana	Ajanhallinta ja järjestöjen ylläpitäminen	Oppilasta työskentely vaatii paljon tukea ja työ etenee hitaasti. Työjärjestys ylläpito on haastavaa.	Oppilas työskentelee ohjatuksi eri työvaiheissa edeten, mutta järjestöjen ylläpito on edellytystä ohjeistusta.	Oppilas osaa toimia annettujen ohjeiden mukaan vaihtelevasti ja järjestystä ylläpitäen sekä suunnitella ajankäyttöä sen mukaisesti.	Oppilas työskentelee itsenäisesti ja vastuullisesti. Oppilas osaa organisoida ja toteuttaa työtehtäviä sekä perustella toimintansa. Oppilas auttaa toisia oppitunnin työtilanteissa.
T5 ohjata ja motivoi oppilasta toimimaan hygieenisesti, turvallisesti ja ergonomisesti sekä ohjata kiinnittämään oppilaan huomiota käytettävissä	Turvallisuus ja voimavarojen kannalta kestävä toiminta	Oppilas tarvitsee tukea toimiaksensa hygieenisesti ja turvallisesti.	Oppilas pyrkii työskentelemään ohjeiden suositusten mukaisesti ja turvallisesti ja noudattaa työskentelyn periaatteita noudattaen.	Oppilas työskentelee ohjeiden mukaisesti ja turvallisesti ja noudattaa työskentelyn periaatteita noudattaen sekä ajan, kustannusten tai energiankäytön kannalta. Oppilas pyrkii kiinnittämään huomiota ergonomiaan.	Oppilas työskentelee ohjeiden mukaisesti ja ergonomisesti ohjeiden mukaisesti ja noudattaa työskentelyn periaatteita noudattaen.
Yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot					
T6 ohjata oppilasta harjoittelemaan kuuntelua ja argumentointia	Kuuntelu, keskustelu ja argumentointi	Oppilas kommentoi yhteisissä suunnittelu- ja työtilanteissa irrallisesti ja satunnaisesti.	Oppilas osallistuu keskusteluun yhteisissä suunnittelu- ja työtilanteissa.	Oppilas pyrkii ilmaisemaan eri näkökulmia ja ilmaisemaan rakentavasti omia näkökulmia yhteisissä suunnittelu- ja työtilanteissa.	Oppilas ottaa eri näkökulmat huomioon ja osaa perustella omat näkökulmansa rakentavasti ja totia kannustaa yhteisissä suunnittelu- ja työtilanteissa.
T7 ohjata oppilasta tunnistamaan arjen rakentumista ja kulttuurisesti monimuotoisia toimintaympäristöjä sekä kotitalouksen perinteitä	Arjenrakenne ja kotitalouksen erilaisten hahmottaminen	Oppilas osaa antaa joltakin esimerkkejä kodin arkitilanteista, erilaisista perherakenteista ja kotitalouksen perinteistä.	Oppilas osaa antaa esimerkkejä kodin arkitilanteista sekä erilaisista perherakenteista ja kotitalouksen perinteistä.	Oppilas osaa kuvata kodin arkitilanteita. Oppilas osaa antaa esimerkkejä erilaisista perherakenteista ja kotitalouksen perinteistä sekä pohdii niiden vaikutusta arjen rutineihin.	Oppilas osaa kuvailla kodin arjen rakentumista tai siirtymävaiheita, kuten ritmit, rutiinit ja ratkaisut. Oppilas osaa analysoida eri perherakenteita ja kotitalouksen perinteitä sekä pohdii niiden vaikutusta arjen rutineihin.
T8 ohjata oppilasta työskentelemään yksin ja ryhmässä sekä sopimaan työtehtävien jakamisesta ja ajankäytöstä	Voimavarojen käyttäminen ja sopimuksen tekeminen	Oppilas tarvitsee työskentelyä harjoittelemaan paljon tukea ja hän ottaa harvoin vastuuta omasta työstään. Oppilasta on vaikeaa osallistua ryhmän toimintaan yhdessä sovitulla tavalla.	Oppilas harjoittelee itsenäistä työskentelyä ja vastuunottoa omasta työstään ja osallistuu ryhmän toimintaan yhdessä sovitulla tavalla.	Oppilas osaa työskennellä yksin ja pyrkii toimimaan ryhmässä rakentavasti ja työtehtävistä neuvottelevasti. Oppilas osaa selittää, mitä tarkoittaa tasapuolinen työnjako sekä pääsee sopimukseen ajankäytöstä ja työtehtävien jakamisesta osallistumalla päätöksentekoon.	Oppilas osaa toimia itsenäisesti ja toimii ryhmässä lähes aina yhteistyökkyisesti ja vastuullisesti. Oppilas osaa jakaa tehtäviä tasapuolisesti erilaisten oppijoiden kanssa.
T9 kannustaa oppilasta toimimaan hyvien tapojen mukaisesti vuorovaikutustilanteissa sekä pohdimaan oman käyttäytymisen merkittävää ryhmän	Ei käytetä oppiaineen arvosanan muodostamisen perusteena.	Ei käytetä oppiaineen arvosanan muodostamisen perusteena.	Ei käytetä oppiaineen arvosanan muodostamisen perusteena.	Ei käytetä oppiaineen arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohdimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.	Ei käytetä oppiaineen arvosanan muodostamisen perusteena.
T10 kannustaa oppilasta hankkimaan ja arvioimaan kotitalouteen liittyvää tietoa sekä ohjata käyttämään luotettavaa tietoa valintojen perustana	Tietojen hankinta ja käyttö	Oppilas etsii kotitalouden sisältöaluesiin liittyviä tietoja tuosta huolimatta niukasti. Oppilas tunnistaa joltakin pakkausmerkit. Oppilas tietää ruoka-aineryhmiä ja yksittäisiä ravintoaineita.	Oppilas osaa etsiä kotitalouden sisältöaluesiin liittyviä tietoja yksittäisistä tietolähteistä ohjatuksi ja osaa tulkita yleisimpiä pakkausmerkit. Oppilas tuntee ruoka-aineryhmiä ja niiden ominaisuuksia ja osaa nimetä joltakin ravintoainetta ja niiden ominaisuuksia.	Oppilas osaa etsiä kotitalouden sisältöaluesiin liittyviä tietoja eri tietolähteistä ja pohdii erilaisten tietojen luotettavuutta sekä osaa tulkita pakkausmerkit. Oppilas tuntee ruoka- ja ravintoaineryhmiä ja niiden ominaisuuksia.	Oppilas osaa etsiä kotitalouden sisältöaluesiin liittyviä tietoja eri tietolähteistä ja arvioida lähteiden luotettavuutta kriittisesti sekä osaa tulkita pakkausmerkit. Oppilas tuntee ruoka- ja ravintoaineryhmiä sekä osaa soveltaa niiden tietoja ja ominaisuuksia toiminnassaan.
T11 harjaannuttaa oppilasta lukemaan, tulkitsemaan ja arvioimaan toimintaohjeita sekä merkkejä ja symboleja, jotka käsittelevät kotitaloutta ja	Toimintaohjeiden, merkkien ja symbolien käyttö sekä jäsentäminen	Oppilas lukee toimintaohjeita harvoin ja tarvitsee yksityiskohtaisia tarkentavia ohjeita. Oppilas ei tunne joltakin kotitalouden merkkejä ja symboleja.	Oppilas osaa lukea toimintaohjeita ja ohjattuna käyttää niitä. Oppilas tietää yksittäisiä sisältöaluesiin liittyviä kotitalouden merkkejä ja symboleja.	Oppilas osaa tulkita ja käyttää kotitalouden toimintaohjeita ja osaa nimetä tyypillisiä kotitalouden merkkejä ja symboleja sekä tulkita niitä arjen ilmiöiden yhteydessä.	Oppilas osaa käyttää ja soveltaa kotitalouden toimintaohjeita ja tuntee tyypillisiä kotitalouden merkkejä ja symboleja sekä tulkitsen ja arvioi niitä arjen ilmiöiden yhteydessä.
T12 ohjata oppilasta ongelmanratkaisuun ja luovuuteen erilaisissa tilanteissa ja ympäristöissä	Käsitteiden omaksuminen, tietojen ja taitojen soveltaminen, luova ilmaisu sekä palveluiden tunnistaminen	Oppilas käyttää kotitalouden käsitteitä satunnaisesti ja osallistuu omalla työpanoksellaan monialaiseen oppimiskokonaisuuteen. Oppilasta on haastava oivaltaa kotitalouden yhteyksiä muihin oppiaineisiin.	Oppilas osaa käyttää kotitalouden käsitteitä ja osallistuu omalla työpanoksellaan monialaiseen oppimiskokonaisuuteen ja oivaltaa kotitalouden yhteyksiä ympäristöissä. Oppilas osaa nimetä kotitalouden palveluita.	Oppilas pystyy käyttämään kotitalouden käsitteitä, tietojen ja taitojen monialaisessa oppimiskokonaisuudessa tai tilanteissa, jossa kotitalouden oppimista sovelletaan eri ympäristöissä. Oppilas osaa kuvailla erilaisia kotitalouden palveluita ja pohdii niiden merkitystä ja mahdollisuuksia arkielämässä.	Oppilas osallistuu kotitaloudella osaamista ja ajattelua käyttämällä kotitalouden käsitteitä, tietojen ja taitojen luovasti monialaisessa oppimiskokonaisuudessa tai tilanteissa, joissa kotitaloutta sovelletaan ja ongelmia ratkaistaan eri ympäristöissä. Oppilas osaa arvioida erilaisia kotitalouden palveluita ja pohdii niiden merkitystä ja
T13 ohjata oppilasta kestävästi elämäntapaa kiinnittämään oppilaan huomiota ympäristö- ja kustannustietoisuuteen osana arjen valintoja	Mittaamisen ja laskemisen sekä kierrättämisen soveltaminen omaan toimintaan ja päätöksentekoon	Oppilas lajittelee jätteitä tuetuksi. Oppilas tarvitsee paljon tukea määrän arvioimisessa ja mittauksessa.	Oppilas osaa lajitella kodinjätteitä ja tietää, mittamisen ja laskemisen merkityksen kotitaloudessa.	Oppilas osaa huoletta kodin jätteiden perustajittelusta ja osaa selittää mittamisen ja laskemisen merkitystä säästävän kodin arjen toiminnan yhteyden osana kustannus- ja ympäristötietoista toimintaa.	Oppilas vähentää tietoisesti kodin jätteiden syntymistä ja osaa huoletta jätteiden lajitteista sekä perustella sen merkitystä kestävästi elämäntavan kannalta. Oppilas osaa selittää mittamisen ja laskemisen sekä ympäristöä säästävän kodin arjen toiminnan yhteydet osana kustannus- ja ympäristötietoista toimintaa ja